

Organy przedstawicielskie

Representative organs

Kadencje Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (zgodnie z art. 98, ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 IV 1997 r.; poprzednio z ustawą konstytucyjną z dnia 17 X 1992 r. — Dz. U. Nr 84, poz. 426 — z późniejszymi zmianami):
Sejm: I kadencji — od 25 XI 1991 r. do 31 V 1993 r.,
II kadencji — od 14 X 1993 r. do 19 X 1997 r.,
III kadencji — od 20 X 1997 r. do 18 X 2001 r.,
Senat: II kadencji — od 26 XI 1991 r. do 31 V 1993 r.,
III kadencji — od 15 X 1993 r. do 19 X 1997 r.,
IV kadencji — od 20 X 1997 r. do 18 X 2001 r.
Kadencja Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wybieranego w wyborach powszechnych trwa 5 lat od dnia zaprzysiężenia.
Lech Wałęsa — od 23 XII 1990 r. do 22 XII 1995 r.
Aleksander Kwaśniewski — od 23 XII 1995 r. do 22 XII 2000 r.,
— od 23 XII 2000 r.

The terms of office of the Sejm and Senate of the Republic of Poland (in accordance with Art. 98, par. 1 of the Constitution of the Republic of Poland, dated 2 IV 1997; previously the constitutional act, dated 17 X 1992 — Journal of Laws No. 84, item 426 — with later amendments):
Sejm: I term — from 25 XI 1991 to 31 V 1993,
II term — from 14 X 1993 to 19 X 1997,
III term — from 20 X 1997 to 18 X 2001.
Senate: II term — from 26 XI 1991 to 31 V 1993,
III term — from 15 X 1993 to 19 X 1997,
IV term — from 20 X 1997 to 18 X 2001.
The term of office of the President of the Republic of Poland, elected in a general election, lasts 5 years from the date the President is sworn into office.
Lech Wałęsa — from 23 XII 1990 to 22 XII 1995.
Aleksander Kwaśniewski — from 23 XII 1995 to 22 XII 2000,
— since 23 XII 2000.

TABL. 1 (46). WYBORY PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W DNIU 8 X 2000 R.
ELECTIONS OF THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF POLAND ON 8 X 2000

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wyniki wyborów Election results	SPECIFICATION
Uprawnieni do głosowania w tys.	29122,3	Persons entitled to vote in thous.
Oddane głosy: w tysiącach	17789,2	Votes cast: in thousands
w % uprawnionych	61,08	in % of entitled voters
w tym głosy ważne: w tysiącach	17598,9	of which valid votes: in thousands
w % uprawnionych	60,43	in % of entitled voters
Głosy ważne oddane na kandydatów		Valid votes cast
Grabowski Dariusz Maciej		Grabowski Dariusz Maciej
W tysiącach	89,0	In thousands
W %	0,51	In %
Ikonowicz Piotr		Ikonowicz Piotr
W tysiącach	38,7	In thousands
W %	0,22	In %
Kalinowski Jarosław		Kalinowski Jarosław
W tysiącach	1047,9	In thousands
W %	5,95	In %
Korwin-Mikke Janusz		Korwin-Mikke Janusz
W tysiącach	252,5	In thousands
W %	1,43	In %
Krzaklewski Marian		Krzaklewski Marian
W tysiącach	2739,6	In thousands
W %	15,57	In %
Kwaśniewski Aleksander		Kwaśniewski Aleksander
W tysiącach	9485,2	In thousands
W %	53,90	In %
Lepper Andrzej		Lepper Andrzej
W tysiącach	537,6	In thousands
W %	3,05	In %

TABL. 1 (46). **WYBORY PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W DNIU 8 X 2000 R. (dok.)**
ELECTIONS OF THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF POLAND ON 8 X 2000 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wyniki wyborów <i>Election results</i>	SPECIFICATION
Głosy ważne oddane na kandydatów (dok.)		Valid votes cast (cont.)
Łopuszański Jan		Łopuszański Jan
W tysiącach	139,7	<i>In thousands</i>
W %	0,79	<i>In %</i>
Olechowski Andrzej Marian		Olechowski Andrzej Marian
W tysiącach	3044,1	<i>In thousands</i>
W %	17,30	<i>In %</i>
Pawłowski Bogdan		Pawłowski Bogdan
W tysiącach	17,2	<i>In thousands</i>
W %	0,10	<i>In %</i>
Wałęsa Lech		Wałęsa Lech
W tysiącach	178,6	<i>In thousands</i>
W %	1,01	<i>In %</i>
Wilecki Tadeusz Adam		Wilecki Tadeusz Adam
W tysiącach	28,8	<i>In thousands</i>
W %	0,16	<i>In %</i>

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.

Source: data of the State Election Commission.

TABL. 2 (47). **WYBORY DO SEJMU I SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**
ELECTIONS TO THE SEJM AND SENATE OF THE REPUBLIC OF POLAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sejm <i>Sejm</i>	Senat <i>Senate</i>	Sejm <i>Sejm</i>	Senat <i>Senate</i>	SPECIFICATION
	19 IX 1993 r.		21 IX 1997 r.		
Uprawnieni do głosowania w tys. . .	27677,3		28409,1		<i>Persons entitled to vote in thous.</i>
Oddane głosy ważne:					<i>Valid votes cast:</i>
w tysiącach	13796,2	13985,5	13088,2	13318,0	<i>in thousands</i>
w % uprawnionych	49,8	50,5	46,1	46,9	<i>in % of entitled voters</i>

U w a g a. Średnia frekwencja w wyborach wynosiła: 19 IX 1993 r. do Sejmu — 52,08%, do Senatu — 52,06%; 21 IX 1997 r. do Sejmu — 47,93%, do Senatu — 47,92%.

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.

Note. The average voting frequency amounted to: 19 IX 1993 Sejm election — 52,08%, Senate election — 52,06%; 21 IX 1997 Sejm election — 47,93%, Senate election — 47,92%.

Source: data of the State Election Commission.

TABL. 3 (48). **WYNIKI WYBORÓW DO SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**
WEDŁUG KOMITETÓW WYBORCZYCH W DNIU 21 IX 1997 R.

**RESULTS OF THE ELECTION TO THE SEJM OF THE REPUBLIC OF POLAND ON 21 IX 1997,
 BY ELECTION COMMITTEES**

KOMITETY WYBORCZE	Oddane gło- sy ważne w tys. <i>Valid votes cast in thous.</i>	Uzyskane mandaty <i>Mandates received</i>	ELECTION COMMITTEES
OGÓŁEM	13088,2	460^a	TOTAL
Akcja Wyborcza Solidarność	4427,4	201	<i>Solidarity Election Action</i>
Sojusz Lewicy Demokratycznej	3551,2	164	<i>Democratic Left Alliance</i>
Unia Wolności	1749,5	60	<i>Freedom Union</i>

^a Z tego wybrano 391 posłów spośród 6433 kandydatów zgłoszonych na 559 okręgowych listach kandydatów na posłów w 52 okręgach wyborczych oraz 69 posłów spośród 1042 kandydatów zgłoszonych na 10 ogólnopolskich listach kandydatów na posłów.

^a Of this number, 391 deputies were elected from among 6433 candidates registered on 559 regional candidate lists in 52 election districts as well as 69 deputies from among 1042 candidates registered on 10 national candidate lists.

TABL. 3 (48). WYNIKI WYBORÓW DO SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
WEDŁUG KOMITETÓW WYBORCZYCH W DNIU 21 IX 1997 R. (dok.)RESULTS OF THE ELECTION TO THE SEJM OF THE REPUBLIC OF POLAND ON 21 IX 1997,
BY ELECTION COMMITTEES (cont.)

KOMITETY WYBORCZE	Oddane głosy ważne w tys. Valid votes cast in thous.	Uzyskane mandaty Mandates received	ELECTION COMMITTEES
Polskie Stronnictwo Ludowe	956,2	27	Polish Peasant Party
Ruch Odbudowy Polski ROP	727,1	6	Movement for the Reconstruction of Poland (ROP)
Unia Pracy	620,6	—	Union of Labour
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów — KPEiR	284,8	—	National Pensioners' and Retired Persons' Party — KPEiR
Unia Prawicy Rzeczypospolitej	266,3	—	Right Wing Union of the Republic of Poland
Krajowe Porozumienie Emerytów i Rencistów	212,8	—	National Pensioners' and Retired Persons' Alliance
Blok dla Polski	178,4	—	Block for Poland
Mniejszość Niemiecka na Śląsku Opolskim	51,0	2	Śląsk Opolski German Minority
Pozostałe	62,9	—	Others

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.

Source: data of the State Election Commission.

TABL. 4 (49). WYNIKI WYBORÓW DO SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
WEDŁUG KOMITETÓW WYBORCZYCH W DNIU 21 IX 1997 R.RESULTS OF THE ELECTION TO THE SENATE OF THE REPUBLIC OF POLAND ON 21 IX 1997,
BY ELECTION COMMITTEES

KOMITETY WYBORCZE	Zgłoszeni kandydaci Registered candidates	Głosy uzyskane przez wybranych senatorów Votes received by the elected senators		Uzyskane mandaty Mandates received	ELECTION COMMITTEES
		w tys. in thous.	w % głosów ważnych in % of valid votes		
OGÓŁEM	520	10795,8	81,06	100	TOTAL
Akcja Wyborcza Solidarność . . .	64	5357,4	40,23	51	Solidarity Election Action
Sojusz Lewicy Demokratycznej . .	85	2195,1	16,48	28	Democratic Left Alliance
Unia Wolności	41	1707,1	12,82	8	Freedom Union
Ruch Odbudowy Polski ROP . . .	47	733,1	5,50	5	Movement for the Reconstruction of Poland (ROP)
Polskie Stronnictwo Ludowe . . .	66	210,3	1,58	3	Polish Peasant Party
Unia Pracy	11	—	—	—	Union of Labour
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów — KPEiR	37	—	—	—	National Pensioners' and Retired Persons' Party — KPEiR
Unia Prawicy Rzeczypospolitej . .	21	—	—	—	Right Wing Union of the Republic of Poland
Blok dla Polski	9	—	—	—	Block for Poland
Przymierze Samoobrona	8	—	—	—	Self-defence Alliance
Mniejszość Niemiecka na Śląsku Opolskim	2	—	—	—	Śląsk Opolski German Minority
Pozostałe	129	592,8	4,45	5	Others

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.

Source: data of the State Election Commission.

TABL. 5 (50). **POSŁOWIE I SENATOROWIE**

Stan na początku kadencji

*DEPUTIES AND SENATORS**At the beginning of the term of office*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sejm <i>Sejm</i>		Senat <i>Senate</i>		SPECIFICATION
	Rzeczypospolitej Polskiej — kadencje <i>of the Republic of Poland — term</i>				
	II	III	III	IV	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	460	460	100	100	TOTAL
W tym kobiety	60	60	13	12	<i>Of which women</i>

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

29 lat i mniej	10	13	2	—	<i>29 and less</i>
30—39	117	92	7	3	<i>30—39</i>
40—59	305	327	72	67	<i>40—59</i>
60 lat i więcej	28	28	19	30	<i>60 and more</i>

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	361	382	85	86	<i>Tertiary</i>
Średnie ^a	95	69	15	14	<i>Secondary^a</i>
w tym zasadnicze zawodowe	7	6	4	4	<i>of which basic vocational</i>
Podstawowe ^b	4	9	—	—	<i>Primary^b</i>

^a Łącznie z policealnym i niepełnym wyższym. ^b Łącznie z niepełnym średnim.

Źródło: dane Kancelarii Sejmu i Kancelarii Senatu.

^a Including post-secondary and incomplete tertiary. ^b Including incomplete secondary.

Source: data of the Chancellery of the Sejm and Chancellery of the Senate.

TABL. 6 (51). **KLUBY I KOŁA POSELSKIE II ORAZ III KADENCJI SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ***DEPUTY CLUBS AND GROUPS OF THE II AND III TERM OF THE SEJM
OF THE REPUBLIC OF POLAND*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Członkowie <i>Members</i>	SPECIFICATION
------------------	------------------------------	---------------

II KADENCJA SEJMU — stan w dniu 19 X 1997 r.

II TERM OF THE SEJM — as of 19 X 1997

Sojusz Lewicy Demokratycznej — Klub Parlamentarny	168	<i>Parliamentary Club of the Democratic Left Alliance</i>
Klub Parlamentarny Polskiego Stronnictwa Ludowego	127	<i>Parliamentary Club of the Polish Peasant Party</i>
Klub Parlamentarny Unii Wolności	65	<i>Parliamentary Club of the Freedom Union</i>
Unia Pracy — Klub Parlamentarny	33	<i>Parliamentary Club of the Union of Labour</i>
Federacyjny Klub Parlamentarny na rzecz Akcji Wyborczej Solidarność	15	<i>Federated Parliamentary Club for the Solidarity Election Action</i>
Koło Konserwatywno-Ludowe	8	<i>Parliamentary Group of the Conservative Peasant Party</i>
Koło Parlamentarne Bezpartyjnego Bloku Wspierania Reform	7	<i>Parliamentary Group of the Non-Party Block in Support of Reforms</i>
Koło Parlamentarne Porozumienia Prawicy — „Solidarni w Wyborach”	4	<i>Parliamentary Group of the Right-wing Alliance "Solidary in the Elections"</i>
Koło Parlamentarne Konfederacji Polski Niepodległej	4	<i>Parliamentary Group of the Confederation for an Independent Poland</i>
Koło Mniejszości Niemieckiej	4	<i>Parliamentary Group of the German Minority</i>
Nowa Demokracja — Koło Poselskie	3	<i>Parliamentary Group of the New Democracy</i>
Koło Parlamentarne Polskiej Partii Socjalistycznej	3	<i>Parliamentary Group of the Polish Socialist Party</i>
Posłowie niezrzeszeni	16	<i>Independent deputies</i>

TABL. 6 (51). **KLUBY I KOŁA POSELSKIE II ORAZ III KADENCJI SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ (dok.)**
DEPUTY CLUBS AND GROUPS OF THE II AND III TERM OF THE SEJM OF THE REPUBLIC OF POLAND (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Członkowie Members	SPECIFICATION
III KADENCJA SEJMU — stan w dniu 31 XII 2000 r. III TERM OF THE SEJM — as of 31 XII 2000		
Klub Parlamentarny Akcji Wyborczej Solidarność	180	Parliamentary Club of the Solidarity Election Action
Klub Parlamentarny Sojuszu Lewicy Demokratycznej	160	Parliamentary Club of the Democratic Left Alliance
Klub Parlamentarny Unii Wolności	57	Parliamentary Club of the Freedom Union
Klub Parlamentarny Polskiego Stronnictwa Ludowego	26	Parliamentary Club of the Polish Peasant Party
Koło Parlamentarne Koalicja dla Polski	7	Parliamentary Group Coalition for Poland
Koło Poselskie Porozumienie Polskie	6	Deputies' Group of the Polish Agreement
Koło Parlamentarne Ruchu Odbudowy Polski — Porozumienie Centrum	4	Parliamentary Group of the Movement for the Reconstruction of Poland — Centre Alliance
Posłowie niezrzeszeni	19	Independent deputies

U w a g a. W końcu II kadencji Sejmu były nieobsadzone 3 mandaty poselskie; w III kadencji Sejmu w dniu 31 XII 2000 r. 1 mandat poselski był nieobsadzony.
Źródło: dane Kancelarii Sejmu.

Note. At the end of the II term of the Sejm 3 seats were not filled; as of 31 XII 2000 of the III term of the Sejm 1 seat was not filled.
Source: data of the Chancellery of the Sejm.

TABL. 7 (52). **WYBRANE DANE O DZIAŁALNOŚCI II ORAZ III KADENCJI SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**
SELECTED DATA REGARDING II AND III TERM ACTIVITY OF THE SEJM OF THE REPUBLIC OF POLAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kadencje Sejmu Sejm term		SPECIFICATION
	II	III ^a	
Posiedzenia plenarne	115	96	Plenary sessions
Dni obrad	297	252	Days in session
Wpływ projektów ustaw	826	914	Inflow of draft laws
z inicjatyw:			by initiative of:
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	30	10	the President of the Republic of Poland
Senatu	19	22	the Senate
Rady Ministrów	346	442	the Council of Ministers
posłów	363	376	deputies
komisji sejmowych	68	63	Sejm committees
obywateli	—	2	citizens
Ustawy uchwalone	473	432	Laws passed
w tym ustawy uchwalone w trybie pilnym	71	52	of which laws passed by the urgent procedure
w tym ustawy, do których Senat zgłosił:			of which laws to which the Senate submitted:
poprawki	205	227	modifications
wniosek o odrzucenie	8	3	motions for rejection
Ustawy, do których Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej zgłosił wniosek o ponowne rozpatrzenie	17	9	Laws vetoed by the President of the Republic of Poland
Rozpatrzone wyroki i postanowienia Trybunału Konstytucyjnego ^b	45	19	Verdicts and decisions reviewed by the Constitutional Tribunal ^b
w tym oddalone przez Sejm	5	3	of which dismissed by the Sejm
Podjęte uchwały w formie apeli, rezolucji i oświadczeń	296	155	Resolutions passed in the form of appeals, resolutions and statements
Interpelacje i zapytania poselskie	3285	8289	Interpellations and inquiries submitted by deputies
w tym zgłoszone indywidualnie	2384	7740	of which submitted individually

^a Dane dotyczą okresu od 20 X 1997 r. do 31 XII 2000 r. ^b Do 16 X 1997 r. dane dotyczą orzeczeń; od 18 X 1999 r. Sejm nie rozpatruje — zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 IV 1997 r. — decyzji Trybunału Konstytucyjnego, gdyż są one ostateczne.
Źródło: dane Kancelarii Sejmu.
^a Data concern the period from 20 X 1997 to 31 XII 2000. ^b Until 16 X 1997 data concern judgements; since 18 X 1999 the Sejm does not consider — according to the Constitution of the Republic of Poland, dated 2 IV 1997 — decisions of the Constitutional Tribunal because they are final.
Source: data of the Chancellery of the Sejm.

TABL. 8 (53). **DZIAŁALNOŚĆ STAŁYCH KOMISJI SEJMOWYCH II ORAZ III KADENCJI SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ***ACTIVITIES OF STANDING COMMITTEES OF THE SEJM OF THE REPUBLIC OF POLAND DURING THE II AND III TERM*

KOMISJE	Kadencje Sejmu <i>Sejm term</i>						COMMITTEES
	II		III ^a				
	członkowie ^b <i>mem- bers^b</i>	posiedzenia komisji <i>com- mittee ses- sions</i>	członkowie ^b <i>mem- bers^b</i>	posiedzenia komisji <i>com- mittee ses- sions</i>	uchwalone <i>passed</i>		
dezyderaty <i>desi- derata</i>					opinie <i>opin- ions</i>		
Komisja Administracji i Spraw Wewnętrznych	28	198	40	190	27	19	<i>Administration and Internal Affairs Committee</i>
Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży	—	—	35	208	7	29	<i>Education, Science and Youth Com- mittee</i>
Komisja Edukacji, Nauki i Postępu Technicznego	35	202	—	—	—	—	<i>Education, Science and Technology Committee</i>
Komisja Etyki Poselskiej	—	—	4	120	—	16	<i>Deputies' Ethics Committee</i>
Komisja Finansów Publicznych	—	—	42	463 ^c	4	33	<i>Public Finances Committee</i>
Komisja Gospodarki	—	—	33	198	11	17	<i>Economic Committee</i>
Komisja Integracji Europejskiej ^d	29	82	29	81	5	24	<i>European Integration Committee^d</i>
Komisja Kultury Fizycznej i Turystyki	—	—	29	111	12	19	<i>Physical Education and Tourism Committee</i>
Komisja Kultury i Środków Przekazu	29	179	30	161	24	45	<i>Culture and Media Committee</i>
Komisja Łączności z Polakami za Granicą	18	73	21	53	9	20	<i>Committee on Liaison with Poles Abroad</i>
Komisja Małych i Średnich Przedsiębiorstw	—	—	29	140	15	11	<i>Small and Medium Enterprise Com- mittee</i>
Komisja Młodzieży, Kultury Fizycznej i Sportu	28	111	—	—	—	—	<i>Youth, Physical Education and Sport Committee</i>
Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych	18	75	14	72	2	5	<i>National and Ethnic Minorities Com- mittee</i>
Komisja Obrony Narodowej	36	132	40	108	6	20	<i>National Defence Committee</i>
Komisja Ochrony Konkurencji i Konsumentów	—	—	20	119	8	18	<i>Competition and Consumer Protec- tion Committee</i>
Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa	29	190	28	128	15	24	<i>Environmental Protection, Natural Resources and Forestry Com- mittee</i>
Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej	21	62	19	55	—	3	<i>Constitutional Accountability Com- mittee</i>
Komisja Polityki Gospodarczej, Budżetu i Finansów	40	518	—	—	—	—	<i>Economic Policy, Budget and Fi- nance Committee</i>
Komisja Polityki Przestrzennej, Budowlanej i Mieszkaniowej	28	254	21	144	11	22	<i>Physical Planning, Construction and Housing Committee</i>

^a Dane dotyczą okresu od 20 X 1997 r. do 31 XII 2000 r. ^b Stan w końcu okresu. ^c W tym 217 posiedzeń odbyło się wspólnie z innymi komisjami. ^d Do 18 VI 1997 r. Komisja do Spraw Układu Europejskiego.

^a Data concern the period from 20 X 1997 to 31 XII 2000. ^b End of period. ^c Of which 217 joint sessions were held with other committees. ^d Until 18 VI 1997 the European Treaty Committee.

TABL. 8 (53). **DZIAŁALNOŚĆ STAŁYCH KOMISJI SEJMOWYCH II ORAZ III KADENCJI SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ (dok.)**

ACTIVITIES OF STANDING COMMITTEES OF THE SEJM OF THE REPUBLIC OF POLAND DURING THE II AND III TERM (cont.)

KOMISJE	Kadencje Sejmu <i>Sejm term</i>						COMMITTEES
	II		III ^a				
	członkowie ^b <i>members^b</i>	posiedzenia komisji <i>committee sessions</i>	członkowie ^b <i>members^b</i>	posiedzenia komisji <i>committee sessions</i>	uchwalone <i>passed</i>		
dezyderaty <i>desiderata</i>					opinie <i>opinions</i>		
Komisja Polityki Społecznej	37	349	31	245	12	23	<i>Social Policy Committee</i>
Komisja Przekształceń Własnościowych	31	173	—	—	—	—	<i>Committee for Ownership Transformation</i>
Komisja Regulaminowa i Spraw Poselskich	27	251	16	89	—	54	<i>Rules and Deputies Affairs Committee</i>
Komisja Rodziny	—	—	23	166	24	18	<i>Family Affairs Committee</i>
Komisja Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej	44	278	—	—	—	—	<i>Agriculture and Food Economy Committee</i>
Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi	—	—	40	220	18	22	<i>Agriculture and Rural Development Committee</i>
Komisja Samorządu Terytorialnego	39	364	—	—	—	—	<i>Local Self-Government Committee</i>
Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej	—	—	38	299	11	49	<i>Local Self-Government and Regional Policy Committee</i>
Komisja Skarbu Państwa, Uwalaszczania i Prywatyzacji	—	—	29	207	15	27	<i>State Treasury, Enfranchisement and Privatization Committee</i>
Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka	27	281	26	226	4	157	<i>Justice and Human Rights Committee</i>
Komisja do Spraw Kontroli Państwowej ^e	—	—	20	39	1	14	<i>General Accounting Committee^e</i>
Komisja do Spraw Służb Specjalnych	7	80	4	103	13	40	<i>Special Services Committee</i>
Komisja Spraw Zagranicznych	45	138	40	141	5	61	<i>Foreign Affairs Committee</i>
Komisja Stosunków Gospodarczych z Zagranicą	28	107	—	—	—	—	<i>Foreign Economic Relations Committee</i>
Komisja Systemu Gospodarczego i Przemysłu	30	164	—	—	—	—	<i>Economic System and Industry Committee</i>
Komisja Transportu i Łączności	—	—	27	157	14	20	<i>Transport and Communications Committee</i>
Komisja Transportu, Łączności, Handlu i Usług	36	226	—	—	—	—	<i>Transport, Communications, Trade and Services Committee</i>
Komisja Ustawodawcza	25	1367 ^f	—	—	—	—	<i>Legislative Committee</i>
Komisja Zdrowia	28	205	30	219	13	18	<i>Health Committee</i>

^a Dane dotyczą okresu od 20 X 1997 r. do 31 XII 2000 r. ^b Stan w końcu okresu. ^e Powołana 30 IX 1998 r. ^f W tym 1285 posiedzeń odbyło się wspólnie z innymi komisjami.

Źródło: dane Kancelarii Sejmu.

^a Data concern the period from 20 X 1997 to 31 XII 2000. ^b End of period. ^e Established 30 IX 1998. ^f Of which 1285 joint sessions were held with other committees.

Source: data of the Chancellery of the Sejm.

TABL. 9 (54). KLUBY I KOŁA SENACKIE III ORAZ IV KADENCJI SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

SENATE FACTIONS AND GROUPS OF THE III AND IV TERM OF THE SENATE OF THE REPUBLIC OF POLAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	Członkowie Members	SPECIFICATION
III KADENCJA SENATU — stan w dniu 19 X 1997 r. III TERM OF THE SENATE — as of 19 X 1997		
Sojusz Lewicy Demokratycznej — Klub Parlamentarny	37	Democratic Left Alliance — Parliamentary Faction
Klub Parlamentarny Polskiego Stronnictwa Ludowego	34	Polish Peasant Party Parliamentary Faction
Klub Senacki NSZZ „Solidarność”	12	NSZZ "Solidarność" Senate Faction
Senatorski Klub Demokratyczny	7	Senators' Democratic Faction
Klub Senatorów Niezależnych	5	Independent Senators' Faction
Senatorowie niezrzeszeni	5	Independent senators
IV KADENCJA SENATU — stan w dniu 31 XII 2000 r. IV TERM OF THE SENATE — as of 31 XII 2000		
Klub Senatorski Akcji Wyborczej Solidarność . .	50	Solidarity Election Action Senators' Faction
Klub Parlamentarny Sojuszu Lewicy Demokratycznej	31	Parliamentary Faction of the Democratic Left Alliance
Klub Demokratyczny Senatu	8	Senate Democratic Faction
Koło Parlamentarne Ruchu Odbudowy Polski — Po- rozumienie Centrum	4	Parliamentary Group of the Movement for the Recon- struction of Poland — Centre Alliance
Koło Senatorów Ludowych i Niezależnych	3	Peasant Party and Independent Senators' Group
Senatorowie niezrzeszeni	2	Independent senators

Uwaga. W IV kadencji Senatu w dniu 31 XII 2000 r. 2 mandaty senatorskie były nieobsadzone.

Źródło: dane Kancelarii Senatu.

Note. As of 31 XII 2000 of the IV term of the Senate 2 seats were not filled.

Source: data of the Chancellery of the Senate.

TABL. 10 (55). WYBRANE DANE O DZIAŁALNOŚCI III ORAZ IV KADENCJI SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

SELECTED DATA REGARDING III AND IV TERM ACTIVITY OF THE SENATE OF THE REPUBLIC OF POLAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kadencje Senatu Senate term		SPECIFICATION
	III	IV ^a	
Posiedzenia plenarne	107	72	Plenary sessions
Dni obrad	183	147	Days in session
Inicjatywy ustawodawcze	19	22	Legislative initiatives
Ustawy rozpatrzone	484	437	Laws considered
w tym ustawy, do których zgłoszono:			of which laws to which the Senate submit- ted:
poprawki	207	234	modifications
wniosek o odrzucenie	11	4	motions for rejection
Liczba zgłoszonych poprawek do rozpatrzonych ustaw	3120	3952	Number of modifications submitted to con- sidered laws
w tym:			of which:
przyjęte przez Sejm	2055	2817	accepted by the Sejm
odrzucone przez Sejm	1038	1102	rejected by the Sejm
Podjęte uchwały	600	528	Resolutions passed
w tym:			of which:
legislacyjne	583	459	legislative
okolicznościowe	17	69	circumstantial

^a Dane dotyczą okresu od 20 X 1997 r. do 31 XII 2000 r.

Źródło: dane Kancelarii Senatu.

^a Data concern the period from 20 X 1997 to 31 XII 2000.

Source: data of the Chancellery of the Senate.

TABL. 11 (56). **DZIAŁALNOŚĆ STAŁYCH KOMISJI SENACKICH III ORAZ IV KADENCJI SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ***ACTIVITIES OF STANDING COMMITTEES OF THE SENATE OF THE REPUBLIC OF POLAND DURING THE III AND IV TERM*

KOMISJE	Kadencje Senatu <i>Senate term</i>				COMMITTEES
	III		IV ^a		
	człon- kowie ^b <i>mem- bers^b</i>	posie- dzenia komisji <i>com- mittee ses- sions</i>	człon- kowie ^b <i>mem- bers^b</i>	posie- dzenia komisji <i>com- mittee ses- sions</i>	
Komisja Gospodarki Narodowej	18	255	19	206	<i>National Economy Committee</i>
Komisja Inicjatyw i Prac Ustawodawczych	8	579	—	—	<i>Motions and Legislation Committee</i>
Komisja Kultury i Środków Przekazu . . .	—	—	8	68	<i>Culture and Media Committee</i>
Komisja Kultury, Środków Przekazu, Wy- chowania Fizycznego i Sportu	12	90	—	—	<i>Culture, Media, Physical Education and Sport Committee</i>
Komisja Nauki i Edukacji Narodowej . . .	13	112	15	63	<i>Science and National Education Committee</i>
Komisja Obrony Narodowej	13	103	17	60	<i>National Defence Committee</i>
Komisja Ochrony Środowiska	16	136	10	72	<i>Environmental Protection Committee</i>
Komisja Polityki Społecznej i Zdrowia	16	231	—	—	<i>Social Policy and Health Committee</i>
Komisja Praw Człowieka i Praworządności	10	282	10	154	<i>Human Rights and the Rule of Law Com- mittee</i>
Komisja Regulaminowa i Spraw Senator- skich	10	100	16	61	<i>Rules and Senate Affairs Committee</i>
Komisja Rodziny i Polityki Społecznej	—	—	8	145	<i>Family and Social Policy Committee</i>
Komisja Rolnictwa	16	152	—	—	<i>Agriculture Committee</i>
Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi	—	—	10	88	<i>Agriculture and Rural Development Com- mittee</i>
Komisja Samorządu Terytorialnego i Ad- ministracji Państwowej	12	266	16	120	<i>Local Self-Government and State Admini- stration Committee</i>
Komisja Spraw Emigracji i Polaków za Granicą	17	93	19	60	<i>Emigration and Poles Abroad Committee</i>
Komisja Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej ^c	19	106	18	93	<i>Foreign Affairs and European Integration Committee^c</i>
Komisja Ustawodawcza	—	—	5	206	<i>Legislative Committee</i>
Komisja Zdrowia, Kultury Fizycznej i Sportu	—	—	16	89	<i>Health, Physical Education and Sport Com- mittee</i>

^a Dane dotyczą okresu od 20 X 1997 r. do 31 XII 2000 r. ^b Stan w końcu okresu. ^c Do 17 XII 1997 r. Komisja Spraw Zagranicznych i Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych.

Źródło: dane Kancelarii Senatu.

^a Data concern the period from 20 X 1997 to 31 XII 2000. ^b End of period. ^c Until 17 XII 1997 the Foreign Affairs and International Economic Relations Committee.

Source: data of the Chancellery of the Senate.

TABL. 12 (57). **WYBORY DO ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
ELECTIONS TO ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Rady gmin ^a Gmina councils ^a		Rady miast w miastach na prawach powiatu City councils in cities with powiat status	Rady powiatów Powiat councils	Sejmiki woje- wództw Voivodship regional councils	Rada m.st. War- szawy Council of the Capital City Warszawa	Rady dzielnic w gminie Warszawa Centrum District councils in the Warszawa Centrum gmina
	19 VI 1994 r.	11 X 1998 r.					
Liczba mandatów	51926	49458	2921	10290	855	68	175
Number of mandates							
Liczba zgłoszonych kandydatów na radnych: Number of registered candidates for councillors:							
w tysiącach	181,9	178,2	29,9	56,8	7,4	0,6	2,0
in thousands							
na 1 mandat	3,5	3,6	10,2	5,5	8,7	9,5	11,6
per mandate							
Uprawnieni do głosowania w tys. Persons entitled to vote in thous.	27621,8	19524,0	8672,2	19858,7	28546,4	1275,2	747,9
Oddane głosy: w tysiącach	9329,8	9362,4	3454,6	9485,1	12946,5	536,7	313,8
Votes cast: in thousands							
w % uprawnionych in % of entitled voters	33,8	48,0	39,8	47,8	45,4	42,1	42,0
w tym głosy ważne: of which valid votes:							
w tysiącach	9180,0	9021,6	3365,3	8780,5	11723,2	514,1	306,2
in thousands							
w % uprawnionych in % of entitled voters	33,2	46,2	38,8	44,2	41,1	40,3	40,9

^a W dniu 11 X 1998 r. — bez rad miast w miastach na prawach powiatu.

U w a g a. W dniu 24 IX 2000 r. w gminie Warszawa Centrum odbyły się wybory przedterminowe do Rady Gminy i rad dzielnic w gminie Warszawa Centrum; wybrano 80 radnych do Rady Gminy i 175 radnych do rad dzielnic.

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.

^a On 11 X 1998 — excluding city councils in cities with powiat status.

Note. On 24 IX 2000, the Warszawa Centrum Gmina held early elections to the Gmina Council and district councils in the Warszawa Centrum Gmina, during which 80 councillors were elected to the Gmina Council and 175 councillors to district councils.

Source: data of the State Election Commission.

TABL. 13 (58). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmików woje- wództw voivodship regional councils	

STAN W DNIU WYBORÓW — 11 X 1998 R.

AS OF ELECTION DAY — 11 X 1998

OGÓŁEM	49699^b	2921	10290	855	TOTAL
w tym kobiety	7797	580	1531	93	of which women
w wieku:					aged:
29 lat i mniej	1964	160	205	18	29 and less
30—39	11835	454	1980	115	30—39
40—59	32078	2006	7335	642	40—59
60 lat i więcej	3822	301	770	80	60 and more

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu; łącznie z radnymi Rady m.st. Warszawy oraz rad dzielnic w gminie Warszawa Centrum. ^b 2 mandaty zostały nieobsadzone.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status; including councillors of the Council of the Capital City Warszawa as well as district councils in the Warszawa Centrum gmina. ^b 2 mandates were not filled.

TABL. 13 (58). RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (dok.)
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmików województw voivodship regional councils	

STAN W DNIU 31 XII 2000 R.
AS OF 31 XII 2000

Ogółem
Total

OGÓŁEM	49527	2921	10285	853	TOTAL
W tym kobiety	7807	588	1532	100	Of which women

Według wieku
By age

29 lat i mniej	1181	121	125	16	29 and less
30—39	8986	381	1355	75	30—39
40—59	34183	1994	7695	637	40—59
60 lat i więcej	5177	425	1110	125	60 and more

Według poziomu wykształcenia
By educational level

Wyższe	14446	2138	6973	736	Tertiary
Policealne	1602	56	388	19	Post-secondary
Średnie	28204	708	2826	96	Secondary
w tym zasadnicze zawodowe	11450	95	428	13	of which basic vocational
Podstawowe	4750	15	76	1	Primary
Pozostałe	525	4	22	1	Others

Według grup zawodów^f
By occupational groups^f

Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	4299	795	3496	420	Legislators, senior officials and managers
Specjaliści	9933	1296	3579	344	Professionals
Technicy i inny średni personel	8515	417	1156	34	Technicians and associate profes- sionals
Pracownicy biurowi	2913	188	621	16	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprze- dawcy	2888	83	240	6	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	14247	19	894	29	Skilled agricultural and fishery work- ers
Robotnicy przemysłowi i rzemieśl- nicy	4140	54	167	3	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urzą- dzeń	1483	23	57	1	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	857	6	20	—	Elementary occupations
Sily zbrojne	252	40	55	—	Armed forces

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu; łącznie z radnymi Rady m.st. Warszawy oraz rad dzielnic w gminie Warszawa Centrum. ^c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 5) na str. XXXII.
Źródło: w zakresie radnych w dniu wyborów (11 X 1998 r.) — dane Państwowej Komisji Wyborczej.
^a Excluding city council councillors in cities with powiat status; including councillors of the Council of the Capital City Warszawa as well as district councils in the Warszawa Centrum gmina. ^c See general notes to the Yearbook, item 8, point 5) on page XXXII.
Source: regarding councillors on election (11 X 1998) — data of the State Election Commission.

TABL. 14 (59). **WYROKI I POSTANOWIENIA TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO**
VERDICTS AND DECISIONS OF THE CONSTITUTIONAL TRIBUNAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995 ^a	1999	2000	SPECIFICATION
Zgodność ustaw z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej ^b	23	30	38	<i>Laws consistent with the Constitution of the Republic of Poland^b</i>
Zgodność z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej ^b i ustawami przepisów aktów podustawowych (rozporządzenia, zarządzenia itp.)	8	10	7	<i>Consistent with the Constitution of the Republic of Poland^b and with laws of provisions of statutory records (decrees, instructions, etc.)</i>
Zgodność z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej celów lub działalności partii politycznych	x	x	1	<i>Aims and activities of political parties consistent with the Constitution of the Republic of Poland</i>
Pytania prawne	1	9	15	<i>Legal issues</i>
Skargi konstytucyjne	x	18	25	<i>Constitutional petitions</i>

a Dane dotyczą orzeczeń. *b* W 1995 r. zgodność z ustawą konstytucyjną z dnia 17 X 1992 r. z późniejszymi zmianami.

U w a g a. Trybunał Konstytucyjny działa na mocy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 IV 1997 r. (poprzednio na mocy ustawy konstytucyjnej z dnia 17 X 1992 r. z późniejszymi zmianami) oraz ustawy z dnia 1 VIII 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643). Trybunał Konstytucyjny składa się z 15 sędziów, którzy wybierani są przez Sejm na 9-letnią kadencję.

Źródło: dane Trybunału Konstytucyjnego.

a Data concern judgements. *b* In 1995 consistent with the constitutional act, dated 17 X 1992, with later amendments.

N o t e. The legal base of the activity of the Constitutional Tribunal is the Constitution of the Republic of Poland, dated 2 IV 1997 (previously on the basis of the constitutional act, dated 17 X 1992, with later amendments) as well as the Law on the Constitutional Tribunal, dated 1 VIII 1997 (Journal of Laws No. 102, item 643). The Constitutional Tribunal is composed of 15 judges who are chosen by the Sejm for a 9-year term.

S o u r c e: data of the Constitutional Tribunal.

TABL. 15 (60). **DZIAŁALNOŚĆ RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

ACTIVITY OF THE COMMISSIONER FOR CIVIL RIGHTS PROTECTION

A. WPLYW SPRAW I WYSTĄPIENIA RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

CASES RECEIVED AND PRONOUNCEMENTS OF THE COMMISSIONER FOR CIVIL RIGHTS PROTECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	1999	2000	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	---------------

WPLYW SPRAW^a

CASES RECEIVED^a

OGÓŁEM	46311	50960	49602	TOTAL
W tym nowych spraw	29912	34954	31532	<i>Of which new cases</i>

WYSTĄPIENIA RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

PRONOUNCEMENTS OF THE COMMISSIONER FOR CIVIL RIGHTS PROTECTION

OGÓŁEM	336	364	389	TOTAL
w tym:				<i>of which:</i>
Wystąpienia o charakterze ogólnym	249	254	256	<i>Pronouncements with a general character</i>
w tym wnioski o podjęcie inicjatywy prawodawczej	97	115	121	<i>of which motions for undertaking a legislative initiative</i>
Wnioski do Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzenie niezgodności przepisów z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej ^b	12	18	11	<i>Motions to the Constitutional Tribunal for ascertaining the incompatibility of regulations with the Constitution of the Republic of Poland^b</i>
Przystąpienie do skarg konstytucyjnych	x	7	7	<i>Initiation of constitutional petitions</i>
Pytania prawne do Sądu Najwyższego	11	3	6	<i>Legal issues to the Supreme Court</i>

a Przez wpływ spraw rozumie się zarejestrowane w danym roku wszystkie pisma, tj.: listy od obywateli i innych wnioskodawców, notatki z przyjęć interesantów oraz z kontroli terenowych, dotyczące zarówno spraw będących w toku jak i spraw, którymi Rzecznik się jeszcze nie zajmował; przez sprawę nową rozumie się pierwsze pismo zarejestrowane w danej sprawie. *b* W 1995 r. zgodność z ustawą konstytucyjną z dnia 17 X 1992 r. z późniejszymi zmianami.

a Cases received are understood as all documents registered in a given year, i.e., letters from citizens and other petitioners, notes from meetings with petitioners as well as from local inspections, concerning both on-going cases and cases the Commissioner has not yet initiated. *b* In 1995 consistent with the constitutional act, dated 17 X 1992, with later amendments.

TABL. 15 (60). **DZIAŁALNOŚĆ RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH (dok.)**
ACTIVITY OF THE COMMISSIONER FOR CIVIL RIGHTS PROTECTION (cont.)
A. WPŁYW SPRAW I WYSTĄPIENIA RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH (dok.)
CASES RECEIVED AND PRONOUNCEMENTS OF THE COMMISSIONER FOR CIVIL RIGHTS PROTECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	1999	2000	SPECIFICATION
WYSTĄPIENIA RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH (dok.) PRONOUNCEMENTS OF THE COMMISSIONER FOR CIVIL RIGHTS PROTECTION (cont.)				
Rewizje nadzwyczajne	57	17	22	Extraordinary appeal
Kasacje	x	61	79	Cassations
Skargi do Naczelnego Sądu Administra- cyjnego	—	4	7	Petitions to the Chief Administrative Court

B. NOWE SPRAWY ROZPATRZONE PRZEZ RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
NEW CASES CONSIDERED BY THE COMMISSIONER FOR CIVIL RIGHTS PROTECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem ^c Total ^c	Podjęto do pro- wadze- nia Accepted for consider- ation	Prze- ka- zano według właści- wości Directed to compe- tent body	Udzielono wyjaśnień i infor- macji Clarifi- cation and infor- mation granted	Nie podjęto Not consider- ed	SPECIFICATION
OGÓŁEM 1995 1999 2000	34103 37468 34003	9643 18977 13026	432 746 747	22688 16718 19289	1340 1027 941	TOTAL
Podstawowe prawa i wolności osobiste i polityczne, prawo do ochrony zdrowia i prawa osób niepełnosprawnych	1802	493	75	1113	121	Fundamental individual and political rights and liberties, health care rights, rights of the handicapped
Prawo karne	4828	3380	43	1230	175	Criminal law
Zabezpieczenie społeczne, pomoc społeczna	8103	2232	202	5475	194	Social security, social assistance
Prawo cywilne, gospodarka nieru- chomościami, prawo budowlane	3493	1204	16	2160	113	Civil law, real estate management, construction law
Prawo administracyjne, sprawy mieszkaniowe i gospodarki komunalnej	3489	1012	24	2335	118	Administrative law, residential mat- ters and municipal management
Prawo gospodarcze, daniny publicz- ne, ochrona praw konsumenta	3898	1489	22	2359	28	Economic law, public levies, protec- tion of consumer rights
Ochrona praw osób pozbawionych wolności	2673	1485	220	965	3	Protection of prisoners' rights
Prawo pracy	2729	769	119	1756	85	Labour law
Prawa żołnierzy i funkcjonariuszy służb publicznych	902	277	15	594	16	Soldiers' and civil servants' rights
Sprawy lokalne, samorząd terytorial- ny i ochrona środowiska	821	214	5	545	57	Local matters, local self-government and environmental protection
Prawo rodzinne	941	471	6	451	13	Family law
Inne	324	—	—	306	18	Others

^c Łącznie z pozostałymi z lat poprzednich.
Uwaga. Urząd Rzecznika Praw Obywatelskich utworzono na mocy ustawy z dnia 15 VII 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich, której jednolity tekst ogłoszono w Dz. U. 1991 Nr 109, poz. 471, z późniejszymi zmianami. Rzecznik Praw Obywatelskich powoływany jest przez Sejm, za zgodą Senatu, na wniosek Marszałka Sejmu albo grupy 35 posłów i jego kadencja trwa 5 lat.
Źródło: dane Rzecznika Praw Obywatelskich.
^c Including cases remaining from previous years.
Note. The Office of the Commissioner for Civil Rights Protection was established on the basis of the Law on the Commissioner for Civil Rights Protection, dated 15 VII 1987, the uniform text of which was published in the Journal of Laws 1991 No. 109, item 471, with later amendments. The Commissioner for Civil Rights Protection is appointed by the Sejm, with the agreement of the Senate, on a motion of the Marshal of the Sejm (Speaker) or a group of 35 deputies. The term runs for 5 years.
Source: data of the Commissioner for Civil Rights Protection.

TABL. 16 (61). WYBRANE DANE O DZIAŁALNOŚCI NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

SELECTED DATA REGARDING THE ACTIVITY OF THE SUPREME CHAMBER OF CONTROL

WYSZCZEGÓLNIENIE	1996	1999	2000	SPECIFICATION
KONTROLE JEDNOSTKOWE INDIVIDUAL ENTITY AUDITS				
OGÓŁEM	3911	4619	4000	TOTAL
Ministerstwa i urzędy centralne	640	242	225	Ministries and central offices
Urzędy wojewódzkie ^a	483	276	168	Voivodship offices ^a
Inne urzędy, instytucje i jednostki państwowe	363	1171	1260	Other state offices, institutions and entities
Urzędy gmin ^b	478	1131	761	Gmina offices ^b
Starostwa powiatowe	x	180	251	Powiat starosta offices
Urzędy marszałkowskie	x	70	137	Marshals' offices
Samorządowe kolegia odwoławcze	—	21	17	Self-government appeal councils
Instytucje finansowe ^c i ubezpieczeniowe	140	64	91	Financial institutions ^c and insurance companies
Spółki ^d	340	465	483	Companies ^d
Szkoły podstawowe, gimnazjalne, średnie i wyższe oraz przedszkola ^e	147	163	196	Primary, lower secondary, secondary and tertiary schools as well as nursery schools ^e
Zakłady opieki zdrowotnej	190	242	173	Health care facilities
Regionalne kasy chorych i Branżowa Kasa Chorych dla Służb Mundurowych	x	16	21	Regional health funds and the Branch Health Fund for the Uniformed Services
Organizacje społeczne, gospodarcze, fundacje	33	75	157	Social and economic organizations, foundations
Pozostałe jednostki	1097	503	60	Other entities

WYSTĄPIENIA POKONTROLNE
POST-AUDIT PRONOUNCEMENTS

OGÓŁEM	4322	4913	4383	TOTAL
przekazane:				transferred to:
Prezesowi Rady Ministrów	3	6	6	The Prime Minister
Ministrom i kierownikom urzędów centralnych	144	280	261	Ministers and directors of central offices
Wojewodom ^f	560	356	216	Voivods ^f
Kierownikom innych urzędów, instytucji i jednostek państwowych	1081	1214	1412	Directors of other state offices, institutions and entities
Kierownikom urzędów gmin ^b	481	1181	876	Directors of gmina offices ^b
Kierownikom starostw powiatowych	x	187	283	Directors of powiat starosta offices
Kierownikom urzędów marszałkowskich	x	91	155	Directors of marshals' offices
Kierownikom samorządowych kolegiów odwoławczych	—	22	17	Directors of self-government appeal councils
Kierownikom instytucji finansowych ^c i ubezpieczeniowych	152	60	105	Directors of financial institutions ^c and insurance companies
Osobom zarządzającym spółkami ^d	418	496	455	Persons managing companies ^d
Kierownikom szkół podstawowych, gimnazjalnych, średnich i wyższych oraz przedszkoli ^e	281	219	191	Directors of primary, lower secondary, secondary and tertiary schools as well as nursery schools ^e
Kierownikom zakładów opieki zdrowotnej	212	263	183	Directors of health care facilities
Kierownikom regionalnych kas chorych i Branżowej Kasy Chorych dla Służb Mundurowych	x	17	21	Directors of regional health funds and the Branch Health Fund for the Uniformed Services
Kierownikom organizacji społecznych, gospodarczych, fundacji	47	83	137	Directors of social and economic organizations, foundations
Kierownikom pozostałych jednostek	943	438	65	Directors of other entities

a, b W 1996 r. łącznie: a — z urzędami rejonowymi, b — z sejmikami samorządowymi. c Banki, biura maklerskie itp. d Bez spółek instytucji finansowych i ubezpieczeniowych. e łącznie z kuratoriami oświaty; w 1996 r. bez gimnazjów. f W 1996 r. łącznie z kierownikami stopnia wojewódzkiego i rejonowego.

U w a g a. Najwyższa Izba Kontroli działa na mocy ustawy z dnia 23 XII 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. 1995 Nr 13, poz. 59) z późniejszymi zmianami.

W wyniku przeprowadzonych kontroli Najwyższa Izba Kontroli skierowała zawiadomienia do organów powołanych do ścigania przestępstw lub wykroczeń: w 1996 r. — 63, w 1999 r. — 74 i w 2000 r. — 103, w tym do prokuratury odpowiednio: 60, 67 i 98.

Źródło: dane Najwyższej Izby Kontroli.

a, b In 1996 including: a — regional offices, b — self-government regional councils. c Banks, brokerage offices, etc. d Excluding companies of financial institutions and insurance companies. e Including superintendent of education offices; in 1996 excluding lower secondary. f In 1996 including voivodship and regional-level directors.

Note. The legal base of the activity of the Supreme Chamber of Control is the Law on the Supreme Chamber of Control, dated 23 XII 1994 (Journal of Laws 1995 No. 13, item 59), with later amendments.

As a result of conducted audits, the Supreme Chamber of Control notified offices responsible for the prosecution of felonies and misdemeanours: 63 notification in 1996, 74 in 1999 and 103 in 2000, including 60, 67 and 98 respectively, to the public prosecutor's office.

Source: data of the Supreme Chamber of Control.

Administracja

Uwagi ogólne

1. Do **administracji państwowej** zalicza się:
 - 1) naczelne i centralne organy administracji:
 - a) instytucje naczelne i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - b) jednostki służby zagranicznej, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytucjach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
 - c) terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową, okręgowe inspektoraty gospodarki energetycznej i materiałowej, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);
 - 2) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urządzeń wodnych oraz kuratoriami oświaty).
2. Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:
 - 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - a) urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),
 - b) urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);
 - 2) powiaty, tj.: starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);
 - 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. zarządy melioracji i urządzeń wodnych);
 - 4) samorządowe kolegia odwoławcze.
3. Dane o przeciętnym zatrudnieniu w administracji państwowej podano łącznie z zatrudnionymi w jednostkach służb zagranicznych nieujętych w danych o przeciętnych wynagrodzeniach.

Administration

General notes

1. **State administration** comprises:
 - 1) *principle and central organs of administration:*
 - a) *principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),*
 - b) *foreign affairs units, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions, and information and cultural centres abroad,*
 - c) *territorial organs of special government administration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional accounting chambers, Trade Inspectorate, district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);*
 - 2) *territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as education offices).*
2. **Local self-government administration** comprises:
 - 1) *gminas and cities with powiat status:*
 - a) *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities),*
 - b) *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);*
 - 2) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., veterinary inspectorates, public road boards);*
 - 3) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., drainage and water facility boards);*
 - 4) *self-government appeal councils.*
3. *Data concerning average employment in the state administration are presented including persons employed in foreign service institutions, not included in data concerning average wages and salaries.*

Uwaga do tablic 17—20

Dane o wynagrodzeniach podaje się łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne placonymi przez ubezpieczonego pracownika; patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia”, ust. 3 na str. 160.

Note to tables 17—20

Data regarding wages and salaries are given including employee's contributions to compulsory social security; see general notes to the chapter "Wages and salaries", item 3 on page 160.

TABL. 17 (62). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ

PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN THE STATE ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999	2000	1999	2000	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average employment		przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł average monthly gross wages and salaries in zł		
OGÓŁEM	147835	135865	2351,53	2887,17	TOTAL
Naczelne i centralne organy administracji	122361	110897	2445,48	3057,82	Principle and central organs of administration
w tym terenowe organy rządowej administracji specjalnej	102035	87893	2224,61	2811,28	of which territorial organs of special government administration
Terenowe organy rządowej administracji ogólnej	25474	24968	1907,56	2143,13	Territorial organs of general government administration
urzędy wojewódzkie	9448	9137	2122,08	2334,54	voivodship offices
jednostki pomocniczej działalności usługowej	16026	15831	1781,09	2032,65	auxiliary service entities
W tym bez zatrudnionych przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych	142963	134927	2404,57	2901,22	Of which excluding persons employed in intervention and public works
Naczelne i centralne organy administracji	117550	110014	2513,23	3075,50	Principle and central organs of administration
w tym terenowe organy rządowej administracji specjalnej	97224	87010	2294,20	2830,71	of which territorial organs of special government administration
Terenowe organy rządowej administracji ogólnej	25413	24913	1910,47	2145,90	Territorial organs of general government administration
urzędy wojewódzkie	9433	9097	2124,54	2341,12	voivodship offices
jednostki pomocniczej działalności usługowej	15980	15816	1784,11	2033,61	auxiliary service entities

TABL. 18 (63). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN LOCAL SELF-GOVERNMENT ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999	2000	1999	2000	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average employment		przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł average monthly gross wages and salaries in zł		
OGÓŁEM	158555	179471	2040,21	2210,13	TOTAL
Gminy i miasta na prawach powiatu	132188	132812	2060,37	2310,81	Gminas and cities with powiat status
gminy	104622	104456	1977,87	2227,80	gminas
urzędy gmin	103450	102081	1965,54	2224,61	gmina offices
jednostki pomocniczej działalności usługowej	1172	2375	3066,96	2365,13	auxiliary service entities
miasta na prawach powiatu	27566	28356	2373,47	2616,60	cities with powiat status
urzędy miast na prawach powiatu	27195	28003	2379,03	2620,07	offices of cities with powiat status
jednostki pomocniczej działalności usługowej	371	353	1965,54	2341,38	auxiliary service entities
Powiaty	21267	39819	1817,76	1794,65	Powiaty
starostwa powiatowe	19602	21717	1838,88	2109,16	powiat starosta offices
jednostki pomocniczej działalności usługowej	1665	18102	1569,18	1417,33	auxiliary service entities
Województwa	4519	6134	2278,27	2491,02	Voivodships
urzędy marszałkowskie	2673	3977	2622,72	2664,12	marshals' offices
wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne	1846	2157	1779,52	2171,86	voivodship self-government organizational entities
Samorządowe kolegia odwoławcze	581	706	3744,35	4261,67	Self-government appeal councils

TABL. 18 (63). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (dok.)
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN LOCAL SELF-GOVERNMENT ADMINISTRATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999	2000	1999	2000	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average employment		przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł average monthly gross wages and salaries in zł		
Bez zatrudnionych przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych	142369	162889	2194,82	2355,00	Excluding persons employed in intervention and public works
Gminy i miasta na prawach powiatu . .	117471	120719	2233,80	2466,94	Gminas and cities with powiat status
gminy	90120	92572	2187,45	2417,39	gminas
urzędy gmin	88962	90210	2175,61	2418,54	gmina offices
jednostki pomocniczej działalności usługowej	1158	2362	3096,75	2373,54	auxiliary service entities
miasta na prawach powiatu	27351	28147	2386,50	2629,91	cities with powiat status
urzędy miast na prawach powiatu	26993	27800	2391,54	2633,13	offices of cities with powiat status
jednostki pomocniczej działalności usługowej	358	347	2006,10	2371,47	auxiliary service entities
Powiaty	19820	35360	1897,81	1910,18	Powiaty
starostwa powiatowe	18281	20621	1920,11	2178,61	powiat starosta offices
jednostki pomocniczej działalności usługowej	1539	14739	1633,00	1534,62	auxiliary service entities
Województwa	4498	6104	2285,00	2497,47	Voivodships
urzędy marszałkowskie	2657	3952	2633,52	2673,51	marshals' offices
wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne	1841	2152	1781,98	2174,18	voivodship self-government organizational entities
Samorządowe kolegia odwoławcze	580	706	3750,00	4261,67	Self-government appeal councils

TABL. 19 (64). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W TERENOWYCH ORGANACH RZĄDOWEJ ADMINISTRACJI OGÓLNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2000 R.
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN TERRITORIAL ORGANS OF GENERAL GOVERNMENT ADMINISTRATION BY VOIVODSHIPS IN 2000

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Przeciętne zatrudnienie Average employment		Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in zł	
	ogółem total	w tym bez zatrudnionych przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych of which excluding persons employed in intervention and public works	ogółem total	w tym bez wynagrodzeń osób zatrudnionych przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych of which excluding wages and salaries of persons employed in intervention and public works
POLSKA POLAND	24968	24913	2143,13	2145,90
Dolnośląskie	1823	1820	2214,41	2216,27
Kujawsko-pomorskie	1011	1011	2289,05	2289,05
Lubelskie	1892	1892	2058,45	2058,45
Lubuskie	757	743	2100,10	2127,70
Łódzkie	1948	1947	1992,72	1993,10
Małopolskie	1950	1950	2043,06	2043,06
Mazowieckie	2496	2493	2269,96	2271,30
Opolskie	962	962	1994,39	1994,39
Podkarpackie	1554	1529	2175,43	2195,61
Podlaskie	1281	1280	2042,81	2043,57
Pomorskie	1306	1303	2174,25	2177,37
Śląskie	2683	2682	2258,24	2258,87
Świętokrzyskie	695	695	2140,24	2140,24
Warmińsko-mazurskie	1073	1070	2071,66	2075,48
Wielkopolskie	2126	2126	2175,44	2175,44
Zachodniopomorskie	1411	1410	2120,97	2121,31

TABL. 20 (65). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2000 R.**

PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN LOCAL SELF-GOVERNMENT ADMINISTRATION BY VOIVODSHIPS IN 2000

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>					W tym bez zatrudnionych przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych <i>Of which excluding persons employed in intervention and public works</i>				
	ogółem <i>grand total</i>	w tym <i>of which</i>				razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			
		gminy ^a <i>gminas^a</i>	miasta na prawach powiatu <i>cities with powiat status</i>	powiaty <i>powiats</i>	woje- wództwa voi- vodships		gminy ^a <i>gminas^a</i>	miasta na prawach powiatu <i>cities with powiat status</i>	powiaty <i>powiats</i>	woje- wództwa voi- vodships

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE EMPLOYMENT

POLSKA POLAND	179471	104456	28356	39819	6134	162889	92572	28147	35360	6104
Dolnośląskie	13920	7580	2479	3289	519	12576	6831	2471	2709	512
Kujawsko-pomor- skie	10510	5978	1891	2154	449	8767	4653	1802	1827	447
Lubelskie	12573	7086	1457	3490	499	11834	6573	1453	3268	499
Lubuskie	5303	3179	689	1203	208	4797	2860	689	1018	206
Łódzkie	13360	7238	2384	3206	477	12021	6388	2362	2739	477
Małopolskie	13747	8027	2268	2938	457	12949	7534	2267	2635	456
Mazowieckie	22692	16722	1409	4050	406	21120	15417	1402	3798	398
Opolskie	4693	2976	361	1139	200	4446	2880	361	988	200
Podkarpackie	10653	6362	1011	2968	272	9391	5503	971	2610	267
Podlaskie	6086	3513	943	1390	206	5560	3151	942	1227	206
Pomorskie	10316	5689	1995	2127	475	8862	4456	1989	1912	475
Śląskie	17676	7251	6772	3025	550	16985	6980	6752	2628	547
Świętokrzyskie	6986	4415	407	1874	273	5987	3660	407	1630	273
Warmińsko-mazur- skie	7899	5036	739	1733	360	6534	3851	739	1555	358
Wielkopolskie	14249	8301	2103	3398	388	13493	7777	2096	3173	388
Zachodniopomor- skie	8808	5103	1448	1835	395	7567	4058	1444	1643	395

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO w zł
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES in zł

POLSKA POLAND	2210,13	2227,80	2616,60	1794,65	2491,02	2355,00	2417,39	2629,91	1910,18	2497,47
Dolnośląskie	2227,90	2312,87	2516,06	1735,87	2518,95	2383,32	2484,14	2521,37	1936,09	2542,17
Kujawsko-pomor- skie	1968,29	1851,81	2510,80	1715,88	2234,56	2214,09	2176,78	2604,02	1871,09	2241,74
Lubelskie	1908,52	1931,40	2427,92	1568,25	2256,48	1978,08	2022,81	2432,48	1615,45	2256,48
Lubuskie	2158,56	2129,93	2871,69	1749,99	2348,28	2301,07	2286,17	2871,69	1897,86	2357,48
Łódzkie	2027,71	2012,65	2394,08	1696,80	2415,72	2163,52	2181,51	2408,13	1828,80	2415,72
Małopolskie	2218,90	2228,49	2674,56	1815,95	2147,72	2305,77	2324,24	2675,38	1923,38	2150,51
Mazowieckie	2741,02	2872,20	2470,85	2186,43	3480,11	2886,43	3051,69	2477,76	2270,72	3512,88
Opolskie	2330,66	2423,04	3125,95	1768,74	2573,58	2415,77	2476,84	3125,95	1918,03	2573,58
Podkarpackie	1948,93	2016,02	2191,44	1656,90	2322,52	2098,54	2206,72	2243,43	1757,57	2348,72
Podlaskie	2003,47	1989,62	2351,94	1693,50	2265,17	2112,76	2126,07	2352,22	1793,11	2265,17
Pomorskie	2182,92	2019,00	2855,73	1859,41	2601,42	2407,01	2360,25	2860,57	1957,73	2601,42
Śląskie	2452,95	2424,77	2801,67	1700,83	2437,62	2519,04	2490,64	2806,62	1825,13	2443,53
Świętokrzyskie	1985,22	1973,16	2690,46	1772,55	2421,43	2194,99	2231,68	2690,46	1925,15	2421,43
Warmińsko-mazur- skie	1933,53	1915,16	2112,33	1743,75	2538,66	2179,16	2279,43	2112,33	1836,18	2550,00
Wielkopolskie	2202,71	2209,89	2529,77	1913,02	2460,61	2282,00	2307,08	2535,52	1989,55	2460,61
Zachodniopomor- skie	2204,94	2031,97	2922,67	1971,13	2756,90	2439,60	2363,25	2927,85	2093,54	2756,90

a Bez miast na prawach powiatu.

a Excluding cities with powiat status.

Struktura terytorialna

Territorial structure

Po II wojnie światowej obowiązywał w Polsce trzystopniowy podział administracyjny kraju, istniejący również w okresie międzywojennym. Terytorium kraju podzielone było na: 17 województw, 330 powiatów, a na szczeblu podstawowym — 704 miasta i 2993 gminy.

Z dniem 1 I 1955 r. zniesione zostały gminy, a na ich miejsce utworzono 8790 gromad.

Lata 1955—1972 były okresem, w którym następowała dość intensywna likwidacja gromad, a jednocześnie wystąpiła tendencja tworzenia nowych powiatów.

W końcu 1972 r. istniało już 390 powiatów (w tym 75 miast mających status prawny powiatów) i 4315 gromad.

Z dniem 1 I 1973 r. zniesione zostały gromady, a na ich miejsce utworzono 2365 gmin.

1 VI 1975 r. zniesiono powiaty, a w miejsce 17 województw i 5 miast wydzielonych utworzono 49 województw, istniejących do 31 XII 1998 r.

W dniu 27 VIII 1990 r. utworzono 254 urzędy rejonowe, będące pomocniczymi jednostkami terenowych (wojewódzkich) organów rządowej administracji ogólnej. W dniu 31 XII 1998 r. istniało 268 urzędów rejonowych, które zostały zniesione 1 I 1999 r.

Z dniem 1 I 1999 r. wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa. Utworzono 308 powiatów i 65 miast na prawach powiatu oraz 16 województw. Bez zmian pozostał podział na gminy, których było 2489.

Gmina jest podstawową jednostką podziału terytorialnego kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa — 39938 według stanu w dniu 31 XII 2000 r.

After the Second World War, Poland was divided according to the three-level administrative structure effective during the interwar period. The territory of the country was divided into: 17 voivodships, 330 powiats (counties), and on the lowest level — 704 cities and 2993 gminas (communes).

On 1 I 1955 gminas were dissolved and replaced by 8790 gromads.

Between 1955 and 1972 occurred intensive reductions of the number of gromads, accompanied by tendencies to create new powiats.

At the end of 1972, there were 390 powiats (of which 75 were cities with powiat status) and 4315 gromads.

On 1 I 1973, gromads were dissolved and replaced by 2365 gminas.

On 1 VI 1975, powiats were eliminated, and the existing 17 voivodships and 5 separated cities were replaced by 49 voivodships, which existed until 31 XII 1998.

On 27 VIII 1990, 254 local offices were established. These are auxiliary institutions to territorial (voivodship) organs of general government administration. On 31 XII 1998, there were 268 local offices, which were liquidated 1 I 1999.

On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country was introduced, based on gminas, powiats and voivodships. While the administrative division of gminas, of which there were 2489, remained unchanged, 308 powiats and 65 cities with powiat status as well as 16 voivodships were created.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Among others, village administrator's offices comprise auxiliary entities in gminas. As of 31 XII 2000, there were 39938 such offices.

TABL. 21 (66). **GININY W 2000 R.**

Stan w dniu 31 XII

GININAS IN 2000

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni Area								
		poniżej below 5,0 km ²	5,0— —19,9	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	300,0 km ² i więcej and more
OGÓŁEM	2489^a	7	105	232	677	771	349	170	81	97
TOTAL										
Poniżej 2500	29	1	1	5	10	4	5	1	1	1
Below										
2500— 4999	557	4	11	41	223	192	51	24	4	7
5000— 7499	659	1	9	33	191	254	95	42	19	15
7500— 9999	395	—	5	20	86	146	78	29	15	16
10000— 14999	354	1	15	23	87	98	61	28	18	23
15000— 19999	156	—	22	19	22	27	25	22	5	14
20000— 39999	200	—	34	37	17	33	26	21	13	19
40000— 99999	93	—	8	48	20	8	4	3	2	—
100000—199999	27	—	—	6	18	2	1	—	—	—
200000 i więcej	19	—	—	—	3	7	3	—	4	2
and more										

^a W tym 65 gmin mających również status miasta na prawach powiatu, które podano w tabl. 22 na str. 55.

^a Of which 65 gminas that are also cities with powiat status which are given in table 22 on page 55.

TABL. 22 (67). **MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2000 R.**
Stan w dniu 31 XII
CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2000
As of 31 XII

GRUPY MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF CITIES WITH POWIAT STATUS BY POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni Area				
		poniżej <i>below</i> 25,0 km ²	25,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9 km ²
OGÓŁEM TOTAL	65	2	14	28	19	2
Poniżej 50000 <i>Below</i>	4	1	2	—	1	—
50000— 74999	12	1	8	3	—	—
75000— 99999	8	—	2	4	2	—
100000—149999	18	—	2	14	2	—
150000—199999	5	—	—	4	1	—
200000—499999	14	—	—	3	10	1
500000 i więcej <i>and more</i>	4	—	—	—	3	1

TABL. 23 (68). **POWIATY W 2000 R.**
Stan w dniu 31 XII
POWIATS IN 2000
As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS BY POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni Area					
		100,0— —299,9 km ²	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9	1500,0— —1999,9	2000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM TOTAL	308	5	26	147	92	28	10
Poniżej 50000 <i>Below</i>	52	—	4	41	7	—	—
50000— 74999	103	2	9	54	29	9	—
75000— 99999	70	1	4	25	28	7	5
100000—149999	62	1	7	22	19	9	4
150000—199999	18	1	1	5	8	2	1
200000—499999	2	—	—	—	1	1	—
500000 i więcej <i>and more</i>	1	—	1	—	—	—	—

Obrona narodowa i bezpieczeństwo publiczne

National defence and public safety

Uwagi ogólne

1. Działalność w zakresie obrony narodowej (tabl. 24—27) prowadzą budżetowe jednostki organizacyjne podporządkowane Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowane, określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 II 1999 r. w sprawie nadania statutu Ministerstwu Obrony Narodowej (Dz. U. Nr 29, poz. 267) z późniejszymi zmianami; poprzednio na mocy ustawy z dnia 21 XI 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, której jednolity tekst ogłoszono w Dz. U. 1992 Nr 4, poz. 16.

2. Działalność w zakresie bezpieczeństwa publicznego (tabl. 28—31) prowadzą jednostki budżetowe nadzorowane przez:

- Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (do 31 XII 1996 r. — Ministra Spraw Wewnętrznych), tj. głównie: Policja, Straż Graniczna, Nadwiślańskie Jednostki Wojskowe Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Biuro Ochrony Rządu, Państwowa Straż Pożarna, Obrona Cywilna Kraju (od 1 X 2000 r. włączona do struktur Państwowej Straży Pożarnej),
- Prezesa Rady Ministrów (do 30 IX 1996 r. — Ministra Spraw Wewnętrznych), tj. Urząd Ochrony Państwa.

General notes

1. Activity within the scope of national defence (tables 24—27) is conducted by organizational budgetary entities subordinated to the Ministry of National Defence or supervised by it and is defined in the decree of the Council of Ministers, dated 16 II 1999, in regard to granting the statute to the Ministry of National Defence (Journal of Laws No. 29, item 267), with later amendments; previously on the basis of the Law on the General Obligation to Defend the Republic of Poland, dated 21 XI 1967, the uniform text of which was published in the Journal of Laws 1992 No. 4, item 16.

2. Activity within the scope of public safety (tables 28—31) is conducted by budgetary entities supervised by:

- the Minister of the Interior and Administration (until 31 XII 1996 — the Minister of the Internal Affairs), i.e., primarily the Police, Border Guard, Vistula Army Units of the Ministry of the Interior and Administration, Office of Government Protection, State Fire Department, Civil Defence (since 1 X 2000, incorporated into the structures of the State Fire Department),
- the Prime Minister (until 30 IX 1996 — the Minister of the Internal Affairs), i.e., the Office of State Protection.

TABL. 24 (69). **STAN OSOBOWY WOJSKA POLSKIEGO**

Stan w dniu 31 XII

POLISH MILITARY PERSONNEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	1990	1995	1999	2000	SPECIFICATION
OGÓŁEM	260900	223579	188097	177681	TOTAL
Żołnierze zawodowi	91750	86179	80634	84237	Professional soldiers
Generałowie	114	122	120	120	Generals
Oficerowie starsi	21763	21066	17090	16784	Senior officers
Oficerowie młodszy	23970	20368	18813	18915	Junior officers
Chorążowie	25562	28254	24912	25232	Warrant officers/ensigns
Podoficerowie	20341	16369	19699	23186	Non-commissioned officers
Żołnierze służby zasadniczej	169150	137400	107463	93444	Soldiers performing mandatory service

Źródło: dane Ministerstwa Obrony Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Defence.

TABL. 25 (70). ZATRUDNIENI W WOJSKU POLSKIM

Stan w dniu 31 XII

PAID EMPLOYMENT IN THE POLISH MILITARY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>		Żołnierze zawodowi <i>Profes- sional soldiers</i>	Pracowni- cy cywilni wojska <i>Civilian employees of the military</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>			
OGÓŁEM 1990	194350	59125	91750	102600	TOTAL
1995	171606	46819	86179	85427	
1999	142990	29471	80634	62356	
2000	147282	29893	84237	63045	
z wykształceniem:					by education:
Wyższym	42119	3146	36002	6117	Tertiary
Policealnym	4230	2995	603	3627	Post-secondary
Średnim	91836	20239	47632	44204	Secondary
w tym zasadniczym zawodowym	31193	4028	13606	17587	of which basic vocational
Podstawowym	9097	3513	—	9097	Primary

a, b W tym kobiety: a — 277, b — 29616.

Źródło: dane Ministerstwa Obrony Narodowej.

a, b Of which women: a — 277, b — 29616.

Source: data of the Ministry of National Defence.

Uwaga do tablic 26 i 29

Dane o wynagrodzeniach żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy przyjętych do służby przed 1 I 1999 r. nie zawierają składek na ubezpieczenia społeczne, przyjętych od 1 I 1999 r. — podaje się łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe; wynagrodzenia pracowników cywilnych podaje się ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe (Dz. U. 1998 Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

Note to tables 26 and 29

Data regarding wages and salaries of professional soldiers and functionaries, who served before 1 I 1999, do not include social security contributions, while data for those serving since 1 I 1999 are given including contributions to compulsory retirement and pension security; wages and salaries of civilian employees include contributions to compulsory retirement, pension and illness security (Journal of Laws 1998 No. 137, item 887, with later amendments).

TABL. 26 (71). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W WOJSKU POLSKIM

PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN THE POLISH MILITARY

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999	2000	SPECIFICATION
------------------	------	------	---------------

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE EMPLOYMENT

OGÓŁEM	153928	152633	TOTAL
Żołnierze zawodowi	86707	87906	Professional soldiers
Pracownicy cywilni wojska	67221	64727	Civilian employees of the military

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO w zł
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES in zł

Żołnierze zawodowi^a	2228,29	2438,82	Professional soldiers^a
w tym na stanowisku (stopień etatowy):			of which holding posts (military rank):
Dowódcy dywizji (generał brygady)	5892,10	6286,96	Division commander (brigadier-general)
Dowódcy brygady (pułkownik)	4820,52	5143,57	Brigade commander (colonel)
Dowódcy pułku (podpułkownik)	3895,91	4156,69	Regiment commander (lieutenant-colonel)
Zastępcy dowódcy pułku (major)	3000,97	3201,90	Regiment executive officer (major)
Dowódcy batalionu (kapitan)	2464,18	2628,97	Battalion commander (captain)
Dowódcy kompanii (porucznik)	2192,59	2340,17	Company commander (1st lieutenant)
Dowódcy plutonu (podporucznik)	1867,29	1992,12	Platoon commander (2nd lieutenant)
			Company quartermaster (senior warrant officer/
Szefa kompanii (starszy chorąży)	1960,06	2091,69	ensign)
Dowódcy drużyny (sierżant)	1712,51	1827,92	Squad commander (sergeant)
Najniższe stanowisko (plutonowy)	1380,00	1472,00	Lowest post (platoon leader)
Pracownicy cywilni wojska	1362,10	1527,53	Civilian employees of the military

a łącznie z wynagrodzeniami żołnierzy służby nadterminowej.

Źródło: dane Ministerstwa Obrony Narodowej.

a Including the wages and salaries of soldiers serving an extended tour of duty.

Source: data of the Ministry of National Defence.

TABL. 27 (72). UDZIAŁ WOJSKA POLSKIEGO W MISJACH I OPERACJACH POKOJOWYCH WEDŁUG KRAJÓW
PARTICIPATION OF THE POLISH MILITARY IN PEACEKEEPING MISSIONS
AND OPERATIONS BY COUNTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Żołnierze zawodowi <i>Professional soldiers</i>	Żołnierze służby zasadniczej <i>Soldiers performing mandatory service</i>	Pracownicy cywilni wojska <i>Civilian employees of the military</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1999 2000	1102 1416	1118 1383	86 74	TOTAL
Bośnia i Hercegowina	309	145	157	7	Bosnia and Herzegovina
Jugosławia	1532	600	928	4	Yugoslavia
Liban	634	451	128	55	Lebanon
Syria	359	185	166	8	Syria
Pozostałe kraje	39	35	4	—	Other countries

U w a g a. Polska uczestniczy w misjach i operacjach pokojowych od 1953 r. W latach 1953—2000 wzięło w nich udział 43200 żołnierzy zawodowych, żołnierzy służby zasadniczej i pracowników cywilnych wojska.
Źródło: dane Ministerstwa Obrony Narodowej.
Note. Poland has participated in peacekeeping missions and operations since 1953. During the period from 1953 to 2000, 43200 professional soldiers, soldiers performing mandatory service and civilian employees of the military participated in these missions and operations.
Source: data of the Ministry of National Defence.

TABL. 28 (73). PEŁNOZATRUDNIENI^a W BEZPIECZEŃSTWIE PUBLICZNYM
Stan w dniu 31 XII
FULL-TIME PAID EMPLOYMENT^a IN PUBLIC SAFETY SERVICES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>		Funkcjona- rariusze i żołnierze zawodowi <i>Function- aries and profes- sional soldiers</i>	Pracownicy cywilni <i>Civilian employees</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>			
OGÓŁEM	1990 1995 1999 2000	38324 28897 30052 30437	103108 145109 147701 147631^b	39651 23129 26491 25819^c	TOTAL
z wykształceniem:					by education:
Wyższym	32475	6721	29701	2774	Tertiary
Policealnym	15542	4865	10204	5338	Post-secondary
Srednim	119202	16059	106329	12873	Secondary
w tym zasadniczym zawodowym	15231	2776	9093	6138	of which basic vocational
Podstawowym	6231	2792	1397	4834	Primary

a Łącznie z niepełnozatrudnionymi pracownikami cywilnymi w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. b, c W tym kobiety:
b — 14911, c — 15526.
Źródło: dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Urzędu Ochrony Państwa.
a Including part-time civilian employees, in terms of full-time employment. b, c Of which women: b — 14911, c — 15526.
Source: data of the Ministry of the Interior and Administration and the Office of State Protection.

TABL. 29 (74). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W BEZPIECZEŃSTWIE PUBLICZNYM
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN PUBLIC SAFETY SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Funkcjonariusze i żołnierze zawodowi <i>Functionaries and professional soldiers</i>	Pracownicy cywilni <i>Civilian employees</i>
Przeciętne zatrudnienie	1990 1995 1999 2000	145014 184992 170277 169990	114167 149103 145936 146156
Average employment			30847 35889 24341 23834
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1999 2000	x x	1878,38 2260,91
Average monthly gross wages and salaries in zł			1262,52 1468,83

Źródło: dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Urzędu Ochrony Państwa.
Source: data of the Ministry of the Interior and Administration and the Office of State Protection.

TABL. 30 (75). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	1990	1995	1999	2000	SPECIFICATION
Liczba zdarzeń w tys.					Number of events in thous.
Pożary	53,7	96,6	136,3	135,9	Fires
Miejscowe zagrożenia ^a	30,2	52,0	103,6	123,0	Local threats ^a
Wyjazdy do fałszywych alarmów	14,2	10,7	10,2	11,0	False alarms
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych w tys.					Rescue personnel participating in rescue operations in thous.
Pożary	609,9	890,6	1095,8	1115,1	Fires
Miejscowe zagrożenia ^a	151,3	300,2	566,5	657,3	Local threats ^a
Wypadki z ludźmi	20982	25117	25808	Casualties
ofiary śmiertelne	3474	3786	3559	fatalities
w tym ratownicy	10	7	2	of which rescue personnel
ranni i poparzeni	17508	21331	22249	injured and burn victims
w tym ratownicy	437	609	588	of which rescue personnel
W tym przy pożarach	1677	2902	2791	2688	Of which during fires
ofiary śmiertelne	381	544	529	491	fatalities
w tym ratownicy	10	7	2	2	of which rescue personnel
ranni i poparzeni	1296	2358	2262	2197	injured and burn victims
w tym ratownicy	166	329	417	389	of which rescue personnel

^a Klęski żywiołowe, katastrofy, wypadki, awarie i inne zagrożenia życia i mienia.

Źródło: dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

^a Natural disasters, catastrophes, accidents, malfunctions and other threats to life and property.

Source: data of the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 31 (76). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ OCHOTNICZEJ STRAŻY POŻARNEJ
Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ACTIVITY OF THE VOLUNTEER FIRE DEPARTMENT
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	1999	2000	SPECIFICATION
Jednostki	18798	18681	18345	Units
Strażnice (remizy)	16281	17168	17200	Watch-towers (fire-stations)
Członkowie czynni w tys.	474,2	476,5	476,7	Active members in thous.
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych (w ciągu roku) w tys.:				Rescue personnel participating in rescue operations (during the year) in thous.:
pożary	378,9	449,2	465,6	fires
miejscowe zagrożenia ^a	28,6	119,1	140,7	local threats ^a

^a Klęski żywiołowe, katastrofy, wypadki, awarie i inne zagrożenia życia i mienia.

Źródło: dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

^a Natural disasters, catastrophes, accidents, malfunctions and other threats to life and property.

Source: data of the Ministry of the Interior and Administration.